

Kompostointiopus

NAPAPIIRIN RESIDUUM OY

OW

Yhteistyö-
ROSKAT
Puh. 070 544

Kompostointi kannattaa

Biojätettä eli eloperäistä jätettä syntyy jokaisessa kotitaloudessa. Sitä päätyy usein sekajätteen joukkoon, mikä heikentää poltettavan jätteen laatua sen korkean vesipitoisuuden vuoksi. Kun lajittelet ja kompostoit biojätteen, saat käyttöösi ravinteikasta lannoitetta ja multaa kasvimaasi tarpeisiin.

Kompostointi on ympäristöystävällinen ja käytännöllinen tapa hyödyntää kotitaloudessa syntyvä biojäte sekä edistää kiertotaloutta arjessa.

Näiden hyötyjen lisäksi kompostointi mahdollistaa taloudellisia etuja, joiden avulla voit laskea jätehuollon kokonaiskustannuksia.

Tämä opas tarjoaa kattavan katsauksen elintarvikejätteen kompostointiin sekä vastaa yleisimpiin kompostointiin liittyviin kysymyksiin.

Oppaan keskiaukeamalta löydät vianetsintäkaavion, josta löydät vastaukset yleisimpiin kompostoinnin ongelmatilanteisiin.

Lisää apua arjen lajitteluun saa lajitteluoppaastamme: **residuum.fi/lajitteluopas**

Antoisia hetkiä kompostoinnin parissa!

NAPAPIIRIN RESIDUUM OY

Sisältö

- 4 Kompostoinnin hyödyt
- 5 Kompostoijan lajitteluohje
- 6 Kompostorin ostajan muistilista
- 7 Kompostoinnin alkeet
- 8–9 Kompostin vianetsintäkaavio**
- 10–11 Mitä kompostoinnissa tapahtuu?
- 12 Kuivikevaihtoehtoja
- 13 Milloin biojätteestä tulee multaa?
- 14 Talvikompostointi
- 15 Mikä on kompostointi-ilmoitus?

Vinkki!

Irroita keskiaukeaman vianetsintäkaavio myöhempää käyttöä varten!

Ota yhteyttä

Asiakaspalvelu ja neuvonta
asiakaspalvelu@residuum.fi
puh. 0207 120 230
ma-pe klo 8-16
Hinta soittajan liittymäsopimuksen mukaan

 www.residuum.fi

 Napapiirin Residuum

 [napapiirin_residuum](https://www.instagram.com/napapiirin_residuum)

Kompostoinnin hyödyt

Taloudelliset hyödyt

Kun biojätteen lajittelee erikseen sekajätteestä, voi sekajätteen tyhjennysvälin muuttaa jopa 12 viikkoon.

Kompostoinnissa syntyy ravinnerikasta lannoitetta ja multaa kasvimaahasi veloituksesta.

Biojätteen lajitteluvuorituksen alueilla kompostoinnilla voi korvata biojätteen maksullisen erilliskeräyksen.

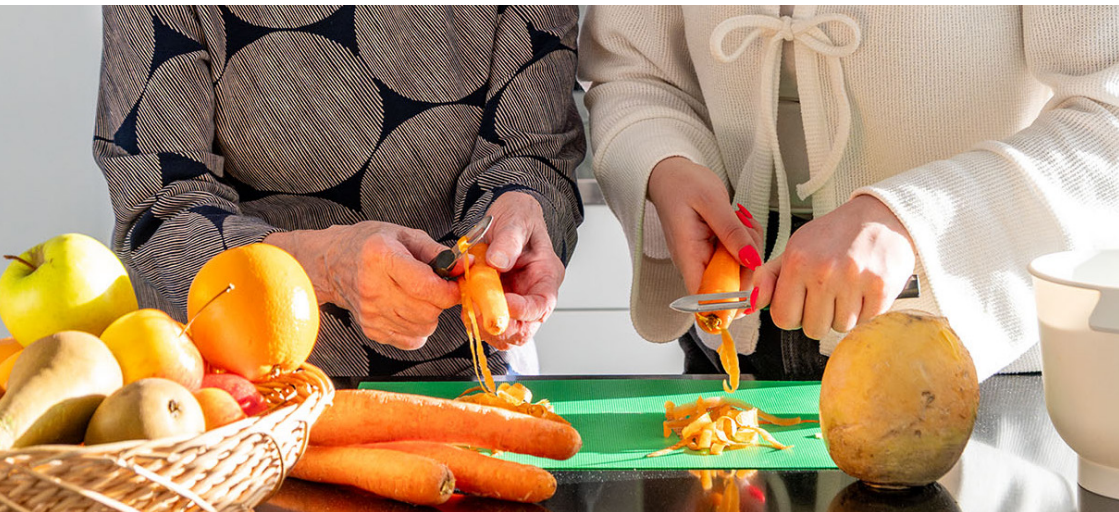
Muut hyödyt

Jätteen kuljetuksesta syntyvät ympäristöhaitat vähenevät.

Kompostointi voi innostaa puutarhanhoitoon ja viljelyyn.

Kompostointi on helppo ekoteko!

Kompostoimalla saat biojätteen ravinteet takaisin maaperään mullan kautta.

Kompostoijan lajitteluohje

Muista nämä kompostoinnista

Huomiothan, että puutarhajätteelle tarkoitettua kompostoria ei voi käyttää biojätteen kompostointiin. Biojätteelle tarkoitettuun kompostoriin taas voi laittaa puutarhajätettä.

Biojätettä ei tarvitse pakata erikseen, mutta halutessaan sen voi pakata paperiseen kääreeseen, esimerkiksi paperipussiin tai sanomalehteen. Muut jätteet, kuten pakkausjätteet, tulee lajitella niiden kierrätysastioihin.

Elintarviketeelle tarkoitettuun kompostoriin voi laittaa

- ruoantähteet ja pilaantuneet elintarvikkeet
- kalanruodot, pienet luut
- kahvinporot ja suodatinpussit
- teenporot ja teepussit
- kasvisten ja hedelmien kuoret
- sienien ja marjojen perkuujätteet
- pehmeät paperit (talouspaperi, servetit)
- kananmunan kuoret
- puutarha- ja haravointijätteet
- kukkamulta
- lemmikkihäkkien kuivikkeet

Puutarhajätteelle tarkoitettuun kompostoriin voi laittaa

- puiden lehdet
- heinät
- pienet risut ja oksat
- ruohonleikkujätteet
- kukkamullat ja kasvinjätteet
- silputut oksat ja kukkavarret
- kuivatut rikkaruohot

Kompostorin ostajan muistilista

Mitä kannattaa selvittää kompostorista ennen sen hankkimista?

Kompostorin tulee olla tarkoitettu biojätteen kompostointiin.

Kompostorin on oltava sellainen, johon haittaeläinten pääsy on estetty.

Kompostorin tulee olla hyvin ilmastoitu.

Kannattaa etsiä kompostori, joka on mahdollisimman kestävä ja johon löytyy varaosia.

Millainen on hyvä paikka kompostorille?

Kompostori kannattaa sijoittaa kuivaan paikkaan.

Paikassa tulisi olla tilaa kompostorin tyhjentämiseksi sekä tarvikkeille kuten kompostimöyhentimelle ja kuivikkeille.

Paikasta ei saa syntyä vaaraa tai haittaa terveydelle, ympäristölle tai naapureille.

Kompostorin paikan voi valita vapaasti, kunhan pyytää naapurin suostumuksen, jos kompostorin sijoittaa alle 3 metrin päähän naapurin pihasta.

Vinkki!

Takuu on yleensä hyvä mittari tuotteen kestävydestä.

Biojätteen lajittelu

Lajittele biojätteet jo keittiössä. Kannellinen astia estää hajuhaittojen muodostumista. Astian koon voi valita omiin tarpeisiin sopivaksi.

Kompostoinnin aloitus

Ennen kompostoinnin aloittamista laita kompostorin pohjalle 15–20 cm kuiviketta. Tähän sopivat hyvin esimerkiksi risut ja oksat.

Alimman biojätekerroksen päälle tulee laittaa noin 10 cm kerros kuiviketta.

Muista, että kompostointiprosessi alkaa vasta, kun sopivaa jätettä on riittävästi ja muut perusedellytykset täyttyvät.

Kompostin hoito

Lisätessäsi biojätettä muista aina laittaa seosainetta.

Hyvin toimivaa kompostia tulee sekoittaa noin kerran kuussa. Suurta kompostia voi sekoittaa parin viikon välein.

Kompostia on hoidettava niin, ettei siitä aiheudu hajua eikä maaperän tai talousveden likaantumisen vuoksi terveyshaittaa.

Kompostorin tyhjentäminen

Kompostoria voi tyhjentää sitä mukaa, kun tarpeeksi kypsää kompostia syntyy. Sivulta 13 voi tarkastella eri kypsyyden mullan käyttötarkoituksia.

Uuteen kompostointiainekseen voi sekoittaa vanhaa kompostointiainesta auttamaan uuden kompostiaineksen hajoamista.

Ongelma	Syy
Mädäntynyt haju	Komposti on liian märkä ja/tai tiivis
Pistävä ammoniakkin haju	Ravinetasapaino ei ole kohdillaan
Komposti ei lämpene ja jäte ei maadu	Komposti on liian kuiva, märkä tai siinä on liian vähän typpeä Kompostiaines on jo lahonnut niin pitkälle, että kuumavaihe on jo ohi
Jäätyminen	Kompostin eristys on riittämätön, joten lämpö karkaa kompostista Biojätettä on liian vähän tai kompostimassaa on vähäinen
Kärpäset ja/tai kärpäsentoukat	Haju houkuttelee kärpäsiä
Sieni- ja homekasvusto	Home ja sienet kuuluvat kompostin hajottajiin
Tuhkamainen/seittimäinen aine	Komposti on liian kuuma ja kuiva Tuhkamainen aines on sädesienirihmasto
Muurahaiset	Komposti on liian kuiva

Ratkaisu

Sekoita komposti huolellisesti ja lisää karkeaa seosainetta parin sentin kerros

Lisää happaman seosaineen, kuten turpeen tai kuorikkeen, käyttöä

Kastele lämpimällä vedellä. Lisää reilusti seosainetta ja sekoita. Lisää typpipitoista ainetta, esimerkiksi ureaa tai kanankakkaa

Tyhjennä lahonnut aines pois kompostista

Voit lämmittää kompostia esimerkiksi lämmitetyillä kivillä tai astialla, jossa on lämmintä vettä

Jäätynyttä kompostia voi käyttää normaalisti, kompostoituminen alkaa taas keväällä

Sekoita ja lisää reilusti seosainetta
Käännä kompostin pintaosa syvemmälle kompostiin

Huuhtelee kompostin sisäseinät ja kansi kuumalla vedellä

Ei tarvitse huolestua, sillä tämä kuuluu normaaliin kompostin hajoamisprosessiin

Kastele huolellisesti ja sekoita kompostointiainesta

Kastele huolellisesti ja sekoita kompostointiainesta.
Muurahaiset eivät ole kompostille haitaksi

Mitä kompostoinnissa tapahtuu?

Hoidetussa kompostissa jätteen hajottamisesta huolehtivat pieneliöt, esimerkiksi sienet, bakteerit, sädesienet ja lierot. Kompostin hajottajaeliöt tarvitsevat happea ja riittävästi kosteutta oikeassa suhteessa.

Kompostoinnin vaiheet voidaan jakaa kolmeen: lämpenemisvaihe, kuumavaihe ja jäähtymisvaihe. Se, miten vaiheet esiintyvät, riippuu kompostointitavasta ja kompostorin koosta.

Vaihe 1: Lämpenemisvaihe

Tässä vaiheessa kompostin valtaavat bakteerit ja sädesienet, jotka käyttävät ravintonaan esimerkiksi sokereja ja valkuaisaineita.

Lämpenemisvaiheessa kompostin pH-arvo laskee eli se muuttuu happamaksi. Ajan kuluessa pH-arvo kuitenkin neutralisoituu.

Lämpenemisvaihe kestää hyvin toimivassa kompostissa muutamman päivän.

Vaihe 2: Kuumavaihe

Jos komposti toimii hyvin, se lämpenee muutamassa päivässä 30–50 asteeseen. Samalla lämpenemisvaiheen bakteerit ja sädesienet korvaantuvat kuumavaiheen hajottajilla. Ne käyttävät ravinnokseen helposti hajoavia ravintoaineita.

Kuumavaiheessa kompostin lämpötila voi nousta yli 80 asteeseen. Kuumavaihe kestää yleensä muutaman viikon.

Vaihe 3: Jäähdytysvaihe

Jäähdytysvaiheessa, nimensä mukaisesti, kompostin lämpötila alkaa laskea.

Tämän myötä uudet hajottajat valtaavat kompostin. Tässä vaiheessa kompostin seassa voi kasvaa sieniä. Homesienetkin kuuluvat kompostiin, joten niitä ei kannata säikähtää. Kompostissa voi myös vilistä elämää, kuten koppakuoriaisia sekä tunkiolieroja.

Jäähdytysvaihe voi kestää kuukausia.

Huomio!

Vaiheet ovat selkeästi nähtävissä, kun kompostorin täyttää kerralla täyteen.

Normaalisti kotitalouksissa kompostoria täytetään kuitenkin vähän kerrallaan, joten kompostissa voi olla monta vaihetta käynnissä samanaikaisesti.

Kuivikevaihtoehtoja

Kuorike

Sitoo hajuja ja kosteutta.
Lahoa hitaasti.

Sahanpuru, kutterinlastu

Ilmavaa eikä jäädy kuivana. Maatuu hitaasti.

Heinät, oljet ja ruoho

Lahoa hitaasti. Silputtuna hyvä kuivike.

Kuivatettu haravointijäte: puiden lehdet ja neulaskarike

Toimii parhaiten sekoitettuna kuivikeainekseen. Yksinään painuu helposti kasaan.

Oksa- ja risukuivike

Lahoa hakettuna nopeasti. Ilmava.

Turve

Sitoo hajuja ja kosteutta. Lahoa nopeasti, mutta jäätyy helposti. Toimii hyvin sekoitettuna sahanpuruun tai risuhakkeeseen.

Milloin biojätteestä tulee multaa?

Asianmukaisella hoidolla varmistat kompostin hajoamisen, ja reagoimalla kompostorin mahdollisiin häiriötilanteisiin mahdollistat sen hyvän toimivuuden. Ratkaisuja kompostorin yleisimpiin ongelmiin löydät keskiäukeamalta.

Kypsän kompostimullan valmistumiseen menee yleensä noin yhdestä kahteen vuotta. Ei kuitenkaan hätää, jos et malta odottaa vuotta, sillä multaa voi käyttää raakana tai puolikypsänäkin eri tarkoituksiin.

Komposti on kypsää, kun siinä ei ole enää hajoamattomia aineksia. Puunoksia, luita ja kananmunankuoria voi edelleen löytyä. Hajoamattomia aineksia voi hyötykäyttää seuraavaan kompostinainekseen, sillä ne sisältävät aineita, jotka voivat edesauttaa uuden kompostiaineksen kypsymistä.

Kompostin kypsymiseen vaikuttaa kompostin hoito, kompostorin toimivuus sekä kompostoitava jäte.

Mullan kypsyyss	Aika	Käyttö
raaka	2-5 kk	kate pensaille ja monivuotisille kasveille
puolikypsä	5-12 kk	kate lähes kaikille kasveille
kypsä	1-2 v	voi sekoittaa maahan tai käyttää katteena
täysin kypsä	2-3 v	kaikkialle puutarhaan

Talvikompostointi

Kompostoida voi talvisinkin, kunhan kylmät ilmat ottaa kompostorin hoidossa huomioon. Tähän on listattu tärkeimmät tärpit talvikompostoinnista.

Komposti voi jäätyä talvella, mutta sen normaali toiminta jatkuu keväällä.

Tee kompostoriin tilaa, mutta älä jätä sitä tyhjäksi. Kompostoria on tärkeää täyttää säännöllisesti.

Muista runsas kuivikkeen käyttö. Jos mahdollista, säilytä kuiviketta lämpimässä.

Säädä ilma-aukkoa pienemmälle.

Jos kompostorin lämpötila laskee pakkasilla liian alas, sitä voi lämmittää esimerkiksi kuumavesipullolla.

Kompostorin täyttöä voi siis jatkaa talvellakin. Huomioi, että komposti vie jäätyessään enemmän tilaa.

Pelkän puutarhajätteen kompostoinnista ei tarvitse ilmoittaa.

Mikä on kompostointi-ilmoitus?

Kompostointi-ilmoituksella lisätään asuinkiinteistön kompostori kompostointirekisteriin. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia asuinkiinteistöjä, joilla kompostoidaan keittiössä syntyvää biojätettä.

Mitä tietoja kompostointi-ilmoituksessa pyydetään?

Ilmoituksessa pyydetään tietoja esimerkiksi kompostorin koosta, käyttökuukausista ja sijainnista.

Jos kompostoit bokashilla sinun on myös ilmoitettava siitä kompostointi-ilmoituksella.

Milloin kompostointi-ilmoitus tehdään?

Ilmoitus täytyy tehdä heti keittiöjätteen kompostoinnin aloittamisen jälkeen sekä sen lopettamisesta ja vastuhenkilön vaihtumisesta. Ilmoitus täytyy uusia viiden vuoden välein.

Kompostorista tulee tehdä kompostointi-ilmoitus, vaikka se olisi käytössä vain osan vuodesta.

Kuka ilmoittaa kompostoinnista?

Jokaisen kompostoivan asuinkiinteistön on ilmoitettava kompostoinnista. Jos samaa kompostoria käyttää useampi talous, tulee jätteen käsittelystä vastaavan henkilön tehdä kompostointi-ilmoitus.

Yhteistä kompostoria voi käyttää enintään 5 lähekkäin sijaitsevaa huoneistoa.

NAPAPIIRIN RESIDUUM OY

Asiakaspalvelu
(ma-pe klo 8-16)

asiakaspalvelu@residuum.fi

puh. 0207 120 230

Puhelun hinta soittajan liittymä-
sopimuksen mukainen

Sähköinen asiointipalvelu
residuum.fi/asiointipalvelu

Kompostointi-ilmoitus
residuum.fi/kompostointi-ilmoitus

residuum.fi

Kompostoinnin iloa!